

Ύψωση του Τιμίου Σταυρού. Μεγάλη Δεσποτική Εορτή.

Τις πρώτες ημέρες του νέου εκκλησιαστικού έτους και σαράντα ημέρες από την επί του όρους μεταμόρφωση του Κυρίου μας η εκκλησία μας τοποθέτησε μια άλλη Δεσποτική εορτή. Στις 14 Σεπτεμβρίου εορτάζει την παγκόσμιο ύψωση του Τιμίου Σταυρού. Του Σταυρού πάνω εις τον οποίο σταυρώθηκε ο Χριστός και έχυσε το πάναγνο αίμα Του για τη δική μας σωτηρία. Ο Σταυρός αποτελεί για τους χριστιανούς ιερό σύμβολο. Με τον Σταυρό ο Χριστός ξεγέλασε, νίκησε και ντρόπιασε το διάβολο, ο οποίος νόμισε ότι νίκησε, θανάτωσε κι εξαφάνισε τον Χριστό. Γι' αυτό και δεν αντέχει να βλέπει αυτό το ιερό σύμβολο· φεύγει μακριά. Από νωρίς οι πρώτοι χριστιανοί εις τις κατακόμβες ζωγράφιζαν και το σύμβολο του σταυρού.

Ο Σταυρός για τους χριστιανούς αποτελεί σύμβολο κορυφαίοθυσίας και αγιασμού. Ο Σταυρός και η Ανάσταση λειτουργούν ως δυο βασικοί άξονες πάνω στους οποίους κινείται η ζωή των πιστών χριστιανών. Η Ανάσταση ακολουθεί και προϋποθέτει τον Σταυρό. Ο Σταυρός προμηνύει την Ανάσταση. Χωρίς Σταυρό δεν γίνεται Ανάσταση.

Ο μέγας απόστολος των Εθνών Παύλος, ο κατεξοχήν θεολόγος του Σταυρού, τονίζει συχνά στις θεόπνευστες επιστολές του ότι ο Σταυρός του Χριστού είναι γι' αυτόν και για την Εκκλησία καύχηση. «Εμοί δε μη γένοιτο καυχάσθαι ει μη εν τω σταυρώ του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού», διότι «ο λόγος γαρ ο του σταυρού τοις μεν απολλυμένοις μωρία εστί τοις δε σωζομένοις ημίν δύναμις Θεού εστι» επειδή ο Ιησούς Χριστός «εγενήθη εν σοφία από Θεού, δικαιοσύνη τε και αγιασμός και απολύτρωσις» ως ο «Εσταυρωμένος».

Προτυπώσεις του Τιμίου Σταυρού έχουμε και εις την παλαιά και στην καινή Διαθήκη. Αναφέρουμε μεταξύ των άλλων. Η λωρίδα ξηράς που δημιουργήθηκε εις την Ερυθρά Θάλασσα και πέρασαν οι διωκόμενοι, από τους Αιγύπτιους, Ισραηλίτες σχηματίστηκε όταν ο Μωυσής με το ραβδί του κτύπησε τα ύδατα και σχηματίστηκε το σημείο του σταυρού. Στον πόλεμο των Ισραηλιτών με τους Αμαλικίτες όταν το σώμα του Μωυσή και τα τεντωμένα χέρια του σχημάτιζαν το σημείο του σταυρού νικούσαν οι Ισραηλίτες, ενώ όταν από την κούραση ο Μωυσής κατέβαζε τα χέρια νικούσαν οι εχθροί των.

Το 312 μΧ ο Μέγας Κωνσταντίνος με τον στρατό του βαδίζει εναντίον του συναυτοκράτορά του Μαξέντιου και βρίσκεται λίγο έξω από την Ρώμη. Εκεί, ενώ είναι μέρα μεσημέρι, βλέπει εις τον ουρανό το σημείο του Σταυρού σχηματισμένο με αστέρια και συγχρόνως βλέπει και την επιγραφή "ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ" πάλι με αστέρια. Το θεωρεί θεϊκό σημάδι· το φανερώνει στους στρατιώτες του, οι οποίοι εμπυχώνονται, πολεμούν με περισσό θάρρος και νικούν τον Μαξέντιο. Ο Μ. Κωνσταντίνος γίνεται μονοκράτωρ των Ρωμαίων, βαπτίζεται χριστιανός, ανακηρύσσει τον χριστιανισμό επίσημη θρησκεία και σταματά τις διώξεις των χριστιανών.

Η ευσεβής μητέρα του η αγία Ελένη το 326 αναχώρησε για να προσκυνήσει εις τους Αγίους Τόπους έχοντας μαζί της και γενναία επιχορήγηση από τον Κωνσταντίνο. Πρώτη ενέργεια ήταν να βρει τον Τίμιο Σταυρό ο οποίος είχε ριφθεί σε παρακείμενη χαράδρα και είχε σκεπαστεί με χώματα. Για να μη βεβηλωθεί ο τίμιος Σταυρός από τους ειδωλολάτρες οι χριστιανοί τον είχαν κατά κάποιο τρόπο κρύψει. αυτοκράτορας Αδριανός το 135 μΧ είχε κτίσει στον Πανάγιο Τάφο ναό της Αφροδίτης για να μη μπορούν οι πιστοί χριστιανοί να πηγαίνουν και να προσκυνούν. Ο ειδωλολατρικός ναός γκρεμίζεται. Μετά από επίπονες και επίμονες έρευνες βρέθηκαν τρεις σταυροί, του Κυρίου και των δυο ληστών. Οδηγηθήκανε στην εύρεση των σταυρών από το εξής σημείο: Εκεί επάνω είχε φυτρώσει ένα λουλούδι που εξέπεμπε μια πολύ ωραία μυρωδιά, ένα θαυμάσιο άρωμα. Το λουλούδι αυτό είναι ο γνωστός σε όλους μας βασιλικός, ο οποίος ονομάστηκε έτσι γιατί φύτρωσε πάνω στο χώμα που έκρυβε τον Σταυρό που σταυρώθηκε ο βασιλιάς των πάντων. Με εξίσου θαυμαστό τρόπο διαπιστώσανε ποιος ήτο ο σταυρός του Κυρίου. Ακουμπήσανε τους σταυρούς στο σώμα νεκρής ευσεβέστατης γυναικός. Η νεκρή αναστήθηκε όταν ήλθε σε επαφή με τον Σταυρό του Κυρίου.

Η Αγία Ελένη με συγκίνηση και σεβασμό παραδίδει τον Σταυρό του Κυρίου στον πατριάρχη Μακάριο. Ξεκινά η πομπή προς τον Γολγοθά με την αυτοκράτορα να κρατά τον Τίμιο Σταυρό. Κατά την πορεία προς τον Γολγοθά ο αυτοκράτορας αισθάνεται ότι δεν μπορεί να βαδίσει, τον εμποδίζει δύναμη αόρατη. Ο αυτοκράτορας κρατά τον Τίμιο Σταυρό. Ο πατριάρχης δίνει τη λύση. Ο αυτοκράτορας να προχωρήσει ανυπόδητος και χωρίς το βασιλικό στέμμα. Έτσι έγινε και η πορεία-πομπή συνεχίστηκε. Ο αυτοκράτορας έπρεπε με ταπείνωση και συντριβή να

κρατά το Τίμιο Σταυρό. Ο πατριάρχης Μακάριος την 14^η Σεπτεμβρίου 335 υψώνει τον Τίμιο Σταυρό του Κυρίου στον ναό της Αναστάσεως. Οι πιστοί προσκυνούσαν, κάνοντας το σταυρό τους κι έλεγαν «Κύριε, ελέησον». Αυτή την ύψωση στις 14 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο η Αγία Εκκλησία μας.

Η ημέρα αυτή είναι πανηγυρική και συγχρόνως αναφέρεται στη Σταύρωση και στον θάνατο του Κυρίου που ουσιαστικά υπήρξε η πρώτη Ύψωση του Τιμίου Σταυρού με σταυρωμένο τονίδιο. Για τον λόγο αυτό η μέρα αυτή τιμάται με αυστηρή νηστεία και στη θεία λειτουργία διαβάζεται η ίδια ευαγγελική περικοπή που διαβάζεται την Μ. Παρασκευή. Οι πιστοί την ημέρα αυτή λαμβάνουν από τον ιερέα κλωνάρια βασιλικού ως ανάμνηση της ευρέσεως του Τιμίου Ξύλου και τα φυλάσσουν εις το εικονοστάσι του σπιτιού τους.

Διά του Σταυρού ο διάβολος κατατροπώνεται, η αμαρτία λύεται, ο Άδης σκυλεύεται, ο Χριστός ανίσταται, ο θάνατος καταργείται και η ανθρωπίνη φύση διά του προσώπου του Ιησού κάθετα πλέον εκ δεξιών του Πατρός. Μπορούμε πλέον να λέμε ότι πάσα ευλογία μέσω του Σταυρού προήλθε και προέρχεται στην κτίση.

Επομένως ο Σταυρός είναι η φανέρωσις του Χριστού μέσα στον κόσμο, για τούτο η εκκλησία πανηγυρικά ψάλλει: "ιδού γαρ ήλθε διά του Σταυρού χαρά εν όλω τω κόσμω".

Εις τους χαιρετισμούς του Τιμίου Σταυρού, διαβάζουμε:

Χαίρε, το των Αγγέλων γαληνόμορφονθαύμα

Χαίρε, το των δαιμόνων πολυστένακτον τραύμα.

Χαίρε, του Αδάμ και της Εύας ανάκλησης

Χαίρε, των αρχόντων του άδου η νέκρωσης.

Μεγάλη η δύναμη του Σταυρού, ο δαίμονας τον βλέπει και φρίττει. Είχε πιστεύσει ο δόλιος, βλέποντας τον Κύριο νεκρό επί του Σταυρού, ότι τον νίκησε. Όμως, η Ανάσταση του Κυρίου μας τον θανάτωσε.

Είναι πολύ σημαντικό πάντα να φοράμε έναν Σταυρό. Δεν είναι υποχρεωτικό να είναι χρυσός, αρκεί και ένας από φθηνό υλικό. Η αξία

του έγκειται στο σημείο του Σταυρού, όχι στο υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένος.

Να έχουμε πάντα στη ζωή μας τη Χάρη του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού και να πορευόμαστε πάντοτε με σταυροαναστάσιμο ήθος!

Απολυτίκιον Ἦχος α΄

Σώσον, Κύριε, τον λαόν Σου και ευλόγησον την κληρονομίαν Σου, νίκας τοις βασιλεύσι κατά βαρβάρων δωρούμενος και το σονφυλάπτων, δια του Σταυρού Σου, πολίτευμα.

Κοντάκιον Ἦχος δ΄. Αυτόμελον.

Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, τῆ ἐπωνύμῳ σου καινῆ πολιτεία, τοὺς οἰκτιρμούς σου δώρησαι, Χριστέ ὁ Θεός, Εὐφρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου, τοὺς πιστοὺς Βασιλεῖς ἡμῶν, νίκας χορηγῶν αὐτοῖς, κατὰ τῶν πολεμίων, τὴν συμμαχίαν ἔχοι ἐν τῇ σῆν, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπον.

Μυργιώτης Παναγιώτης

Μαθηματικός